

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRA

Egész évre K 440.— Negyed évre K 110.—
Fél évre „ 220.— Egy óra „ 50.—

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIAC-UTCA 49.
TELEFONSZÁM: Kiadóhivatal és nyomda 18
Szerkesztőség — 10-20

Apponyi tárgyal a politikai helyzetről

Hallerék mégis kilépnek a kormánypartból — Szmrecsányi-Bleyer-csoport külön pártot alakít

Budapest, január 31. Apponyi Albert gróf hazaérkezett Budapestre és sokan az ő tekintélyétől, szavának nagy súlyától várják a zavaros politikai helyzet több irányban való tisztázását.

Apponyi vasárnap egyedül régi hívét, Palugyay Móric volt belügyi államtitkárt fogadta. Ma délelőtt Teleky Pál gróf miniszterelnököt kereste fel, azután Andrássy Gyulával és több politikussal fog tárgyalni a helyzetről.

Akik Apponyi felfogását ismerik, úgy tudják, hogy nem hajlandó részt venni abban az új alakulásban, amelyet Andrássy Gyulával az élén, most terveznek.

A Magyar Hírlap jelenti: Apponyi Albert gróf, mint értesülünk, tegnap délben felkereste Andrássy Gyula grófot és vele a politikai helyzetről hosszabban tanácskozott. Megállapodás még nem történt. A tárgyalásokat folytatni fogják.

Budapest, január 31. Apponyi tárgyalásainak bizonyára döntő hatása lesz a keresztényszociálistákra is, akik kedden este határoznak abban a kérdésben, kilépnek-e az egységes kormányzópártból vagy pedig továbbra is bent maradnak. A legutóbbi értekezleten kiküldött négyes bizottság egyik tagjától, Ernst Sándortól megkérdezték: igaz-e az a hír, hogy a keresztényszociálisták kilépési szándékukról lemondtak? Válasza a következő:

— Nem hiszem, hogy megváltoztatnánk szándékunkat. Egyébként a holnapi értekezlet a döntő szó.

Politikai körökben úgy tudják, hogy Szmrecsányiék és Bleyerék minden körülmények között kilépnek a keresztényszociálista pártból és elhatározzák független attól, hogy a keddi értekezlet miképpen fog dönteni. Valószínű, hogy a Szmrecsányi-Bleyer csoport még kedden este külön párttá alakul, de az új párt programját csak a nemzetgyűlés egyik legközelebbi gyűlésén fogják mondani.

Mint már szombaton jelentetük, Klebersberg Kunó gróf, Kenez Béla, Fáy Gyula és Patnoky

Móric felkeresték Teleky miniszterelnököt és tárgyaltak vele a disszidensek állásfoglalásáról. Megállapították, hogy a disszidensek teljes mértékben támogatják a kormányt, amelynek gazdasági programját, minden körülmények között végrehajtandónak tartják. A csoport kedden délelőtt 10 óra-
kor összejövetelt tart.

Rakovszky István, a nemzetgyűlés elnöke, aki néhány hetet felvidéki birtokán töltött, Pozsonyban van, ahonnan ma vagy holnap visszaérkezik Budapestre.

Apponyi külföldi utjáról

Budapest, jan. 31. Apponyi Albert gróf külföldi utjáról a következőkben nyilatkozott:

— Nem mint a külügyi kormány kiküldöttje, hanem mint magánember jelentem meg a nemzetközi unio igazgatósági ülésén. Ennek az ülésnek a fontossága abban áll, hogy ez volt az első alkalom, amikor magyar delegátus is részt vett egy olyan nemzetközi értekezleten, amelyen jelen voltak az előbbi ellenséges államok képviselői is.

— Az ülés több kérdéssel foglalkozott, érdemi határozatot azonban nem hozott, minthogy ez a szervezet csak mint tanácsadó testület működik. Junius hónapban Genfben fogja tartani a nemzetek szövetségének támogatására alakult unio első ülését és a tanácskozás most ennek az ülésnek a napirendjébe tűzte ki.

— A tanácskozások alatt egyetlen összetűzés, vagy véleménykülönbség sem merült fel. Két indítványomat, a nemzeti kisebbségek védelméről és az általános lefegyverezésről egyhangulag elfogadták.

— Természetesen felhasználtam az alkalmat, hogy tájékozódást adjak a magyar helyzetről, de ez az érintkezés csak de facto, nem hivatalos érintkezés volt és annak dacára, hogy a legalkalmatlanabb időben mentem, — mert tudvalevőleg ugyanakkor Franciaországban is kormányválság volt — szívesen fogadtak és szavaim mindenütt meghallgatásra találtak.

— Az általános benyomás, amelyet e beszélgetés folyamán meri-

tettem az, hogy Magyarország érdekelt mindenütt teljes jóakarattal uralkodik, de természetesen ennek a jóakarattal korlátot szab az entente-nek volt szövetségeseihez való viszonya.

— Megragadtam az alkalmat, hogy a politikai körökön kívül a tudományos körökkel is érint-

kezést keresek, ezeket a köröket helyzetünkről, ügyünk igazságáról felvilágosítsam.

Altalában azt mondhatom, hogy sokkal jobb hangulatot és sokkal több közeledési hajlamot találtam, mint néhány hónappal ezelőtt.

Rupert Rezső képviselő Baltazár politikai programjáról

Rupert Rezső dr. nemzetgyűlési képviselő az alábbi levélben válaszolt arra a kérésünkre, közölje velünk: mint vélekedik Baltazár Dezső programalkításáról. Rupert Rezső dr. a parlament legnagyobb súlyu és legértékesebb egyéniségei közé tartozik. A nemzetgyűlésen tartott beszédei mindenkor nagy feltűnést keltettek főképpen bátor fellépése miatt, amellyel kezdettől fogva sikrázótt a jogrendnek és a minden téren konszolidációnak helyreállítása érdekében. Mint az alábbiakból kitétni, Rupert Rezső dr. más utakon keresi a kibontakozást és az országos regenerálódást más eszközöktől reméli, mint Baltazár. Gondolatai-

Veszprém, 1921. január 25.
Tisztelt Szerkesztő Úr!

Nagybecsű levelét, melynek kíséretében a Debreceni Független Újság f. hó 4. és 5-iki száma is megküldeni szives volt s kérdezi véleményemet, mit szólok dr. Baltazár Dezső püspök urnak az új pártalakítás szükségességére vonatkozó ideájához, távollétem miatt csak ma vettem s így arra ezért válaszolok csak ma.

Elvi, elméleti szempontból csak helyeselhetem az egységes párt gondolatát. Oly időkkel élünk, mikor még a csecsemő karjára is szükségünk van, hogy el ne pusztuljunk. Mindenkinél az elszakadt gáton a helye. Mindenképp csak egyetlen gondolat bánt-hat: megmenteni a hazát s visszaszerezni régi nagyságát és boldogságát. A végzet reánk sújtott s minden nap újra és újra felénk sújt. Ha egyebet akarnánk is tenni, akkor sem tehetünk mást, mint szinte reflex-szerűen védekezünk, mint a szempilla, mikor a szem felé közelít valami veszedelem akárcsak egy hopehely alakjában is. Így tulajdonképpen ki sem kell találni valami egységes programot. Elénk szabja azt a kérést, hogy megismerjük.

Programoknak mégis hűvében vagyunk s így Baltazár püspök ur megmozdulása nem cellalán és programja nem hiábavaló és nem időszertlen. Olvasom-olvasom ezt a programot s úgy egy pillanatra megijedek. Nézem a naptárt, hogy vajon csakugyan 1921-et s nem 1821-et írunk-e. Az ország függetlenségéről, önállóságáról, népiuralmi elvekéről, vallásszabadságról, polgári jogegyenlőségről, a

munkajogról... csupa ódon dolgokról beszél. Még egyszer megnézem a naptárt. Oklómmelel íróasztalomra vágok, hogy ébren vagyok-e, mert mintha álmodnám, én is úgy látom, hogy ezekről a dolgokról csakugyan lehet és kell még ma is beszélni... Ijedten veszem észre, hogy ébren sincs másképp. Megreszkettek, hogy például vallási viszályok még mindig millió és millió magyart választanak el egymástól, sőt állítanak csatasorba egymás ellen. Hát még mindig nem legközelebbi testvére magyar a magyarnak, hogy egyik Rómához, másik Kálvinhoz, Lutherhez, Mózeshez stb. érzi magát közelebb? Ma, mikor minden magyarnak egyetlen gáton volna a helye, mikor egymás vallási érzékenységét azért sem szabadna bántanunk, hogy az idegen rabságba jutott temérdek magyar föld népének se juthasson soha eszébe magát katolikusra, kálvinistára, lutheránusra, zsidóra stb. szétparcellálni? Azoknak is egyetlen gondolatjuknak szabadna csak lenni, visszasóvároggni, visszatérni a régi haza régi közösségébe. Mi lesz a vége, ha ehelyett egymásra törnek, mert véletlenül más és más vallásnak születtek? Mi lesz az irredentából stb., stb.?

Csakugyan szükség volna az egyetlen pártra! Es Isten tudja, gyakorlatban még sem tudok hűve lenni. Magyar átok, hogy szét-huzzunk s ez a szétvágás teremtse meg azt a feszültséget és egyensúlyt, melyet — bármily ellenmondásnak lássuk — egyetlen pártban nem lehet biztosítani. Az egyetlen pártban széthúzó belső erők, érvényesülési törekvések

klikkesoportok szoktak elhelyezkedni s mert semmiféle külső kényszer nem hat közre abban, hogy mikor együtt vagyunk, együtt is haladjunk s ne töltsük az időt belső intrikákkal s ebből eredő halogatással, az egy párt ezer pártot és mozdulatlanságot szokott jelenteni, legalább nálunk *Hungáriában*.

Olyan formán vagyunk, mint az Egyiptomból utnak indult zsidók, kik noha egy párton voltak, mindig azon tanakodtak és viszálykodtak, hogy tovább menjenek-e, melyik irányba menjenek, ne pihenjenek-e tovább, hívek maradjanak-e régi istenükhöz vagy hálványt imádjának-e stb. Ha *Mózesük* nem lett volna, még talán ma is ott kóborolnának valahol a *Vöröstenger* körül. De szerencsésükre *Mózesük* volt s közbük vágott néha-néha, ha kellett.

Nekünk azonban nincs *Mózesünk*. Mind csak álpróféta, ki lépten-nyomon bebizonyítja a maga szörnnyű végzetének végtelen sivatagjában bolyongó magyar népek, hogy a keresztények Istenének megtagadása, mely a végtelen jóság és szeretet megtagadását és bűnök palástolását jelenti, tulajdonképen maga a kereszténység s az önzetlenség üldözése.

Kell egy külső erőnek, egy hatalmas érdekkapcsolatnak lenni, mely legalább az ország millióinak többségét forrassza elválaszthatatlanul egybe és pedig olyan közösségbe, mely nem csak egy-egy pillanatnyi érdeken, vagy egy-egy pártvezér személyes erején, hivatottságán, ideig-óráig tartó varázsán mulik, hanem szinte örök erők *Atlasz-vállán* pihen. Ilyen örök erők, szomorúan kell bevallanom, még a hazaszeretet s ennek egy-egy megnyilvánulását, például a leg-hatalmasabbat: az *integritás gondolatát* sem tartom, annál kevésbé például: a *kereszténységet*. Ezek, ha csak a jóhiszeműséget veszem is, ezer és ezerféle magyarázatot, módszert és szempontot tűnnek meg, mint megannyi jegecesedési centrumot s közülük ezer és ezerféle pártcsoporthoz tartozókat. Ha aztán cégerűk alatt a képmutatás és önző gonoszság is kalóz-ura indul, beláthatatlan, hogy ezek a magukban oly gyönyörűséges eszmények milyen messze vezetnek attól, amit elérni vélünk velük. Csak a legközelebbi hetek történelmének lapjait kell kissé visszaforgatnunk s máris tanulságosan szemlélhetjük, hogy a keresztény eszme milyen különböző utakra tévedhet, el egész a biaszfélig.

Valami egyszerűbb, drasztikusabb, félre nem magyarázható, vérbe menő, egyszerű agyak és szívek által is ellenőrizhető összetartó erő megváltó titkára van szükség. Én ezt az *agrár-gondolatban* találtam meg. A magyar kenyértermő föld egyetlen evangéliumos valásának a rabja és papja lettem. *Jelszavam: mindent a földművelő népet!* És mikor ezt kiáltom, annál nagyobb és igazabb az én megnyugvásom, mert ebben a jelszóban, tudom jól, hogy benne van: mindent az egész *Magyarországot*, annak minden fiáért és mindent a magasság egy Istenéért is.

Az erős, elsokasított, boldog s kulturára nevelt földműves nép boldogságot, erőt, kenyeret, kereseti alkalmat fog jelenteni a haza minden polgára számára és jelenteni fogja a *hazát* és a keresztény hit erkölcsét, igazságát és kötelességérzetét is, mert ugyan hol lakozik inkább Isten és haza, mint a kis fehérre meszelt

paraszt-házikókban, hol örök oltártűzük ég. Nálunk legalább itt *Dunántúlon* így van! Nem lehet ez másként a debreceni Nagytemplom tövében sem, honnan *azóta*... is hallatszik idáig a *kingyilatkoztatás* szava...

Az agrár-gondolat azonban nemcsak jövődőt jelent. Arra még jobb, hogy ha már nem lehet másként, a sokféle párt között megteremtsem egyet, a legnagyobbat, mely a maga félelmes, apokaliptikus erejével magában is annyit jelent, mint az egy párt jelentene s alkalmas arra, hogy nagyon egyszerű elv és gondolat lévén, egyrészt a belső repesztő erők aknamunkáját lehetővé tegye, másrészt a többi pártokra s problematikus eszmeáramlatokra fékező külső erőként hasson. Szükség-párt! A józan egyszerűség és realitás pártja. Összefoglaló kerete azoknak a józan millióknak, kikre állam építhető.

Ily értelemben nem helyeselhetem a *Ballazár-féle* programnak azt a részét, mely az osztályérdekre alapított politikai pártokat kiküszöbölni akarja, mert akkor csakugyan hamarosan ott leszünk, hogy először ugyan magyarok vagyunk, de aztán — hogyis mondta? — rögtön kálvinisták, katolikusok stb.; pedig az volna jó, rögtön azután is magyarok lennénk s harmadszor is, ezredszor is csak magyarok lennénk, legalább addig, míg a régi hazát egyetértéssel visszazsereztük... Emellett aztán azért lehetünk katolikusok, kálvinisták is stb.; de mert a magyarok Istenének hitén kívül más a régi haza visszaszerzésében rajtunk nem segíthet, sőt a sokféle hit árthat, akadályozhatja a megváltás nagy munkáját és a feltámadást, katolikus és kálvinista hitünkkel maradunk a szívünk belsejében épített szentélyben. A minden hazától és földtől független Istenhez csak imádkozunk, de a politikába s különleges magyar életünkbe ne keverjük bele időtől, tértől és hétköznapi kis érdekektől idegen szentséges névét. Nem vagyunk mi méltók ahhoz, hogy csak emlegessük is, mert összeveszünk rajta s végül amin megfeszítették, a keresztel verjük be egymás fejét.

Ballazár gondolata azonban nemcsak jó, hasznos és megváltó lehet a *városi polgárság* szempontjából. Ez a polgárság ma romantikus, ideológus területeken mozog. Alig van más erős összeforrasztó ereje, mint az a negatívum, hogy nélkülöz. Ez a gondolata azonban nem öntudatos s azért bár politikai idegességének ez az alapoka, vallási és egyéb hallucinációkban, sokszor faragott istenek személyi kultuszában keresi politikai predestinációját. Legfeljebb ott ütközik ki öntudatosága, ott érzi meg magát, ami pedig kérihetetlenül uralkodik rajta, a materialis törvények hatását, mikor célt tévesztve a parasztot és zsidót szidja, mint anyagi bajainak okát, holott igazában a milliók életét s rengeteg vagyont elpusztító háború a végső ok, melyet nem hitéleti differenciák s nem a paraszti idezett fel, inkább csak megszenvedett. A paraszti terményei ma sem drágák, *lord Montagnak* egy angol újságban közzétett helyi tapasztalatai szerint inkább nevelésesen olesók, mert míg békében 4 dollárba került egy métermazsa buza, ma 2 dollárba sem kerül. A valóságban van a hiba. Ezt pedig más és nem az agrárpolitika okozza.

Az agrár-párt a nem nagyon sikerült földreformon kívül, mely épen azért nem sikerült, mert tulságosan is szerények voltunk, mást nem is csinált meg magáért.

A nem földművelő polgárságot dolgozt. Még arra is kész volt, hogy a földműves nép terményének egy részét ingyen odaadja a szükségben levőknek, csak a többi megmaradt rész fölött rendelkezessék szabadon s azt kívánta még, hogy a nagy- és középbirtok is hozza meg arányosan ugyanazt az áldozatot. Mit tehetünk róla, ha ezek úgy látták, hogy nem tudják megfizetni...
Ime tehát nem osztályérdekekre alapított párt a földműves nép pártja.

Ilyen érdek pártját kell a városokban is létrehozni s akkor *nincs utáiban semmi annak, hogy Ballazár püspök gondolata a haza javára testlé válják* s végre ne csupán csak hiszterikus tömegrágatózás legyen a politika, melyet minden romantikus ellágyulás vagy beteges paroxizmus szinte forradalomra fokoz. Erdek-politika kell! Ennek programját mindenki könnyen megértheti. Falun: a földműves népe, városokban: az iparé, kereskedelemé kell, hogy legyen a politika, melyet nem sajátíthat ki, tömegeket hazug ideológia frázisainak rablancára fűzve, semmiféle *patentozott* politikus.

Cseh-szerb szerződés a nyugatmagyarországi kérdésről

Zágráb, jan. 31. (Bud. Tud.) Itteni politikai körök értesülése szerint a cseh-szerb szerződés azokon a katonai kényszerintézkedéseken kívül, melyeket Magyarország ellen akkor léptetnének életbe, ha Magyarország a trianoni szerződést hiánytalanul meg nem tartaná, külön rendelkezést tartalmaz arra az esetre, ha Magyarország az Ausztriának itélt nyugatmagyarországi területet nem volna hajlandó önként kiüríteni. Magyarországot ebben az esetben cseh és jugoszláv csapatok szállnák meg. A cseh csapatok előnyomulásának vonala Pozsony—Komárom—Salgótarján—Miskolc volna.

A felvidéki tótok népszavazást követelnek

Budapest, jan. 31. A felvidékről kiutasított, onnan elmenekült, va-

Továbbképző zenei tanfolyam Debrecenben

Csöndes, visszavonult életet él ez év tavasza óta Debrecenben, a Simonyi-ut egyik csöndes világlában egy zseniális művészember, Liphay Árpád rendőrfőfelügyelő. Csak kevesen tudják Debrecenben, hogy Liphay, aki szorgalmas rendőrtisztje a debreceni rendőrkerületnek, nagyszerű zeneész, aki a kolozsvári zene konzervatórium és a budapesti akadémia elvégzése után hosszú, külföldi tanulmányokkal zongoravirtuózzá képezte magát. Liphay főfelügyelő Budapesten és Magyarországon több vidéki városban volt sikeres hangversenykörutón. Most elhatározta, hogy Debrecen zenei kulturájának fejlesztése céljából, csakis zeneakadémiát végzetek részére, zenei továbbképző iskolát nyit, amelynek tanítványait a virtuózjáték és a magasabb zeneelmélet fogják képezni. A házagptóló intézmény iránt zenei körökben máris nagy az érdeklődés. Ugy tudjuk különben, hogy Liphay főfelügyelő legkö-

Ha földművelés, ipar- és kereskedelem, ideértve a munkásságot is, melyet ma oly párthoz akarunk egyesíteni, hol a plutokraták is bent vannak, bevette a maga sáncait, védelmet találnak majd azok mögött a tudomány s az intelligencia, az egész haza nagy érdekei is. A gazdasági élet egészséges talaján elhelyezkedett osztálypártok csakhamar észre fogják venni, hogy cirkulusaik nem keresztelik egymást, legfeljebb kiegyenlíthetően sűrűlnek. Megszűnik az ideges féltékenykedés. Így alázatosan a gazdasági törvények kérihetetlen uralma alá hajlva fejünket s az érdekek osztályozó erejét, mely ellen *hiába rázzuk porlancainkat*, elismerve: reális utra térhetünk s a szabadságjogok *Igértföldjén*, a régi haza polgárállamában aztán végleg is — egy akol, egy pástor — összetalálkozhatunk. Addig mi, agrárpárt, — sajnos — egyedül vagyunk kénytelenek mint *pionnierok* az élen haladni, mialatt a többiek a frázis-politika posványaiában tévelyegnek.

Tisztelettel:
Rupert Rozsó.

nem szállott területén lakó szlovákok vasárnap délután 2 órakor nagygyűlést tartottak a régi képviselőházban. *Janovich* Lajos nyugalmazott miniszteri osztálytanácsos vezette a gyűlést, amelyen több felszólalás után határozati javaslatot fogadtak, amely szerint a nagygyűlés követeli a szlovák nép önrendelkezési jogának elismerését, azt, hogy a szlovák nép függetlenítve a mostani államkapcsolat alól, minden idegen befolyásolástól menten *népszavazás útján szabadon dönthessen sorsa* lamint a Magyarországn meg *felől*. Kijelenti a nagygyűlés, hogy a népek önrendelkezési jogát mélyen sértő békeszerződéseket nem ismeri el, azoknak megváltoztatása érdekében minden lehetőt el fog követni.

A háború előtti magyar államadósságok

Páris, január 31. (A. M. T. I. szikratávirata.) *Praznovsky Iván* magyar követ keddén írja alá a Magyarországi háború előtti adósságaira vonatkozó egyezményt.

zelebb önálló hangverseny keretében mutatkozik be a debreceni közönségnek.

LEGSZEBB KALAPOK FRANK EDÉNÉL.

Városi faarak február elsejétől

A városi tanács mai ülésén újból megállapította a faarakat, amelyek február elsejtől a következők:

1 öl tölgyhasáb 2000 korona, dorongfa 1400 korona, botfa 700 korona, tuskófa I. rendű 1200, II. rendű 1000 korona, tuskófa tővön, a vágástéren 400 korona. Műfa 3300 korona, pintérfa 3600 korona.

A kompetencia-fa ugy a halápi vágástéren, mint az epreskerti raktárban ölenként 900 korona, ha azonban a legközelebbi városi közgyűlés magasabban állapítana meg a kompetencia-fa árat, ugy a többlet utána fizetendő. Egyelőre a kompetencia-fa csak a halápi vágástérről fog kiadatni.

A Nagytemplom merénylőinek nyomában?

Meskó államtitkár és Czövek főtanácsos hétfőn este Debrecenbe érkeztek

Meskó Zoltán belügyi államtitkár ma táviratilag értesítette Szomjas Gusztávot, Hajdumegye főispánját, hogy ma este 9 órakor Czövek Sándor rendőrfőtanácsos kísérelében Debrecenbe érkezik. Figyelemreméltó körülmény, hogy az államtitkár, a távirati értesítés szerint Szomjas Gusztáv főispánnál fog megszállani, míg Czövek rendőrfőtanácsos Pákozdy Sándor alispán vendége lesz.

A nyomozás eredményének a szempontjából nagy jelentőségű Meskó államtitkár debreceni útja, mert az államtitkár a miniszterelnöktől és a belügyminisztertől kapott utasítások értelmében mindeut el fog követni, hogy a helyes irányba terelt nyomozás minél előbb eredménnyel járjon.

Ebből a szempontból különös jelentősége van Czövek Sándor rendőrfőtanácsos Debrecenbe érkezésének, mert a főtanácsos országosan ismert kiváló képességei, erélye és pártatlansága a legjobb biztosíték arra, hogy erre a sötét ügyre minél előbb világosság derül.

Meskó Zoltán belügyi államtitkár debreceni útjának azonban nem csak az a célja, hogy az eddigi eredménytelen nyomozást az államhatalom teljes sulya közbelépésével igyekezzék mielőbb eredményessé tenni. Hanem az is, hogy a helyszínen szerezzen tapasztalatokat az áldatlan debreceni közállapotokról és azokról az okokról, amelyek a debreceni polgárságot kényszerű, hosszú hallgatása után megmozdulásra készítették. Tapasztalatairól az államtitkár be fog számolni a belügyminiszternek és a miniszterelnöknek. Valószínű így, hogy az államtitkár több napon át fog Debrecenben tartózkodni és keresni fogja az érintkezést a társadalom irányadó egyéniségeivel.

Az első nyomok

A meggyalázott Nagytemplom ügyében tegnap — úgy látszik — fordulóponthoz érkezett a nyomozás. Ökrös és Dencső detektívek, miután egy képtelen feltevésmindenáron való bizonyítására csaknem három napot vesztegettek, tegnap végre rátértek arra az utra, amely egyedül vezethet a rejtély megoldására.

Ökrös és Dencső detektívek tegnap több kihallgatást fogantatosítottak Sággy Lajos rendőrfőtanácsos hivatali helyiségében, a főtanácsos jelenlétében. Tegnap délután 3 órakor Márk Endre udv. tanácsos, nyugalmazott polgármestert látogatták meg a kollégium ügyészi hivatalában. A látogatás érdekes és talán döntő fordulatot adott a rejtélyes ügynek.

Ugyanis közvetlen a detektívek látogatása előtt fogadott Márk Endre volt egyházi főgondnok egy falusi asszonyt, aki azzal jelentkezett nála, hogy fontos ada-

tokat tud a Nagytemplom ellen elkövetett merénylet telleséről. Az asszony elmondta, hogy pár nap előtt az egyik közeli helyiségben egy tanyán hallotta egy kis fiútól, hogy ismeri Debrecenben azt a házat, amelyben a merénylő lakik.

A volt főgondnok azonnal tudomására hozta a két detektívnek az asszony vallomását. Ökrös és Dencső detektívek kikérdezték az asszonyt és azzal távoztak el, hogy, bár nincs kocsijuk, mégis megpróbálják követni ezt a nyomot. Még aznap délután tényleg ki is utaztak abba a helyiségbe, amelyet az asszony vallomásában megjelölt. Látogatásuk eredményét természetesen a legnagyobb titokban tartják, de abból, hogy a ma délelőtti fogantatosított kikallgatások már egész más irányban folynak, mint a vasárnap délelőtti, arra lehet következtetni, hogy fontos bizonyítékok birtokába jutottak.

Sággy rendőrfőtanácsos ma kijelentette, hogy a nyomozás eredményeiről épen a nyomozás érdekében nem adhat felvilágosítást.

Ez a kijelentés nem áll ellentétben azokkal az értesüléseinkkel, amelyeket az ügy állásáról sikerült megszerezni. Meskó államtitkár és Czövek rendőrfőtanácsos megérkezése döntő fordulatot fog adni az ügynek, úgy hogy a teltek közeli letartóztatása várható.

Ma délelőtti különben a fentebb említetten kívül még egy kombináció is kínálkozik. Egy szabómester jelent meg a rendőrségen és kijelentette a budapesti detektívek előtt, hogy ő egy cipészt gyanúsít, aki Oroszországból mintegy két hónappal ezelőtt tért haza. A cipész, aki többször bolsevista szellemű kijelentéseket tett előtte, amint mondotta, éjjel állandóan az utcán csatangol. Gyanús az is, hogy álnéven jelentette be magát.

— Nem a pénzért jöttem, kérem, hanem az igazságért! Református ember vagyok! — jelentette ki a rendőrség folyosóján.

Lehet, hogy a derék szabómestert tényleg nem a jutalomdíj csábította és a rendőrség már csak közrendészeti szempontból is jól teszi, ha megállapítja, hogy mit akar a titokzatos suszter. Magának a szabómesternek vallomása azonban aligha elég bizonyíték arra nézve, hogy a cipész vétkes a templomgyalázásban.

A Nagytemplomot gyalázó kép

Annak a sokatemelegetett karrikaturának az ügyében, amely mult év tavaszán látott napvilágot és amely a Nagytemplomot, Baltazár püspököt és a papi ruhát sértő tendenciával a kálvinista társadalom jogos felháborodását keltette fel, ma következő nyilatkozatot kaptuk:

Nyilatkozat.

Az «Egyetértés» és a «Debreceni Független Ujság» napilapok e hó 26-iki számában, majd több budapesti napilapban is olvastuk, hogy a debreceni református egyház e hó 25-én tartott presbyteri ülésén Baltazár Dezső püspök és Vásáry István dr. városi tanácsos urak szótartották a kálvinisták ellen Debrecenben indított támadásokat s ennek kapcsán oda nyilatkoztak, hogy ezek a támadások 1920. év tavaszán indultak meg azzal, hogy a Debreceni első takarékpénztár helyiségeiben a Nagytemplomot gyalázó képet függesztettek ki, illetve mutogattak.

A közönség tájékoztatása végett szabad legyen e kérdésben a következő tárgyilagos felvilágosítással szolgálni:

A takarékpénztár helyiségében a Nagytemplomot gyalázó képet soha senki nem láthatott, mert olyan kép ott soha sem volt. Mult év tavaszán az intézet egyik tisztviselője négy karrikatura képet — köztük egyet Baltazár Dezső püspök uralról — mutatott a takarékpénztárhoz tartozó néhány embernek és pedig az intézet egyik olyan emeleti helyiségében, amelyet a közönség egyáltalában nem is látogathat. E képek mindössze néhány percig voltak a tisztviselőnél s azokat a takarékpénztár helyiségében a közönség köréből senki nem látta és nem láthatta. Az inkriminált kép nem a Nagytemplomot gyalázó kép volt, hanem Baltazár püspököt karikatúrázta és miben sem különbözött a lapokban is számtalanszor megjelenő karikatúra rajzoktól, amelyet minden közszereplő egyénről készíteni szoktak s amelyek közül ez az első, amelyről egyesek azt szeretnék elhívetni, hogy az nem az abban szereplő egyénről, hanem annak felekezetről akar torzképet mutatni.

A takarékpénztár igazgatósága — melynek legtöbb tagja régi debreceni református családból származik s közülök többen az itteni református egyház aktív szerepet vívó oszlopos tagjai — a leghatározottabban tiltakozik az ellen, hogy a való tényállás elferdítésével a takarékpénztár olyan színben tüntetessék fel, mintha akár a református egyház, akár bármely más felekezet elleni akcióban résztvenne, vagy hogy helyiségeiben olyan cselekményeket tartsanak el és engedne meg, amely akár a vallás, akár csak a józanság ellen is valamit vétene.

A Debreceni Első Takarékpénztár 75 éves hazafias és jótékony cselekedetekben bővelkedő becsületes multja és igazgatósági tagjainak szeplőtlen egyénisége egymagában is védőpajzsa e támadásnak s ha még is van, aki ilyen támadást inscenál, azt abban nem az igazság és nem a közérdek vezeti.

Debreceni Első Takarékpénztár

Ez a nyilatkozat nem nélkülözhet bizonyos megjegyzéseket, mert fellengősen fölényes hangja megjegyzések nélkül, ha a közvéleményt nem is, de magát a nyilatkozót könnyen abban a tév-

hitben ringathatná, hogy az ügyet jól elintézte, a tisztázni valókat tisztázta és még azt a bizonyos lördöfést is jól elhelyezte, ami nélkül nyilatkozatokban dus hazánkban ilyen irasmű el sem képzelhető.

Először: sem mi, sem tudunkkal más lap nem irt olyan közleményt, amelyből az lenne kiolvasható, hogy a kálvinisták ellen Debrecenben indított támadások azzal indultak meg, hogy azt a bizonyos, a Nagytemplomot gyalázó képet a Debreceni Első Takarékpénztár helyiségeiben függesztették, illetve mutogatták. Ezt nem irtuk, nem irta senki, mert nem is mondta senki. A kérdésnek ilyen beállítása csak azt a célt szolgálhatja, hogy a kálvinizmus ellen folyó aknamunkát elleplezze és olyan csekélységet állítson oda ütközőpontnak, amelyek csak elkövetőik csekély jelentőségéhez mérten vehetők és veendőik komolyan figyelembe, de előtérbelölésük nem leplezheti a súlyosabb beszámítás alá eső kálvinista-ellenes támadásokat.

Másodszor: a nyilatkozat, amikor tagad, bizonyítékokkal szolgál, adatszerű bizonyítékokkal arra, hogy a kérdéses képet a Debreceni Első Takarékpénztár egyik helyiségében mutogatták. Hogy a megmutatás nem az üzleti nagyteremben, hanem külön helyiségben történt, a tényen nem változtat annál kevésbbé, mert hiszen az ügyészhez intézett feljelentés bizonyította, hogy nagyon is sokan tudtak róla és nagyon is megbotránkoztak fölőtte. Az ügyészhez nem most, hanem a mult év tavaszán intézett feljelentés aklaszzerű bizonyítéka annak a felháborodásnak, amelyet nem lehet kanonjogi magyarázatokkal meg nem történté tenni.

Harmadszor: a kérdéses kép karrikatura jellegének kiemelése nem védekezés, az sem védekezés, hogy illet a közélet szereplőiről általában készíteni szoktak. Mert békeidőben az újságok jóizlése, politikai tisztességtudása és erkölcsi érzéke volt a cenzor, ez a cenzor pedig még a gondolatát sem türte meg annak, hogy templomot és papi ruhát guny tárgyává tegyen, ma pedig a valóságos cenzura örökdió azon, hogy ilyesmi meg ne történhesék. Hasonló karrikaturára tehát a védekező nyilatkozat aligha fog rábukanni, hacsak a nem inkriminált, mert nem ismert három másik képben meg nem találja a bizonyítékot.

Negyedszer: A takarékpénztár igazgatóságának a tiltakozása késői és hatástalan ma. Akkor kellett volna nyilatkozniok, amikor a képeket a takarékpénztár helyiségeibe vitték. Védekezés csak az lehetne, ha az igazgatóság oszlopos református tagjai azt jelenthetnék és jelentenék ki, hogy nem tudtak a dologról, mert nem is látták a képeket.

Ötödször: ami a hazafias és jótékony cselekedetekben bővelkedő multat illeti, ez csak nem bizonyíték az ellen, hogy a minden

jóérzésű embert sértő képet a a takarékpénztárban, pardon, egy külön szobában mutogatták. Annak idején a népszerűtlen képviselőjelöltet, amikor márazon a ponton voltak, hogy a türelmetlen hallgatóság krumplival dobálja meg őket, biztos sikerrel gyújtottak rá a helyzet megmentése érdekében arra a mindig bevált szóvirágra: „amikor Kossuth apánkkal messze idegen országokban bujdostam” stb. A közönség elérékenyedt s ha nem is választotta meg szegény bujdosót képviselőnek, de legalább nem dobálta meg krumplival. Manapság fölösleges mar az ilyesmire való hivatkozás, ma nagyon is drága a krumpli.

GÓTSCH Bankirodája

DEBRECZEN, Plac-u. 38. I. em.
Internumbán telefon 7-95.

Idegen pénzek, értékpapírok vétele és eladása. Tőzsdei megbízások lebonyolítása. Külföldi átutalásokat és kifizetéseket legelőnyösebben eszközölök.

A budapesti tőzsde

Budapest, január 31.

Értékpia: A mult heti tartós lanyhulás után a tőzsde ma valamivel barátságosabb irányzattal nyílt meg, de a forgalom ma sem öltött nagyobb arányokat és minthogy vásárlás nem fordult elő nagy tömegben, hanem csak szórányosan, természetesen nagyobb áremelkedés sem volt észlelhető, hanem csak néhány keresettebb papír arfolyama javult 50-200 koronáig. Arak:

Magyar hitel 1975-2020, Osztrák hitel 1120-50, Jelzalogbank 440-50, Leszámító 795, Angol-magyar 960-75, Magyar-olasz 476-83, Pesti hazai 23800-200, Borsod-Misk. 4080-4000, Concordia 2950, Bpesti gözm. 6300, Hungaria 2450, Beocsini 6900-50, Banya és kőhó 4800-975, Drasche 4600-5000, Salgo 7600-800, Ganz-Danub. 21300, Ganz-vill. 5300-400, Rima 3650-725, Schlick 1450-15, Lipták 695-700, Láng 1880-85, Brassói 5400, Nasic 16000-15800, Magyar erdő 2050-150, Orsz. faterm. 2780-740, Karton 2225, Izzo 5300-50, Papír 4470-85, Cukor 18000-150, Ostermelő 1200-205, Gummi 4250-325, Telefon 4425-375, Atlantica 6650-600, Kőzúti 1480-500, Délivasut 2780-8, Levante 7700-550, Államvasut 4300-425, Trust 3375-25.

A valutapiac a helyzet általában változatlan. A forgalom itt is meglehetősen szűk keretek között mozgott. Arak:

Napoleon 1610-1635, Font 1915-1960, Dollár 498-504, Fr. frank 86-30-36-25, Márka 9.11-9-, Lira 19-18-95, Romanov 2-66-2-56, Lei 7.08-7-, Sokol 6-82-6-87, Svájci frank 78 és fél-80, Korona-dinár 14-15-13-85, Bécsi 0-79-0-77, Lengyel marka 0-70-0-73 és fél.

Zürichi devizák.

Zürich, január 31. (Megnyitás). Budapest 1-20, Bécs 1-85, Osztr. bélyegz. 1-30, Berlin 11-25, New-York 0-22, Milano 23-50, Prága 8-80, Zágráb 4-75, Bukerest 8-80, Varsó 0-80.

ROMÁN és VEGYES

lebélyegzésű bankjegyeket legdrágábban vásárol

RANKAI bankirodája

Debreczen, Konyérplac. (Dugonits-lár 6.)

TELEFON: 209.

A legfőbb tanács határozatai Németország lefegyverezéséről

Az entente új területek megszállásával fenyegetőzik

Páris, január 31. (M. T. I.) Az Agence Havas diplomáciai munkatársának jelentése szerint Németországgal az est folyamán a következő határozatokat közzölték:

1. A lefegyverzés kérdésében csekély változtatásokkal elfogadták Foch marsal javaslatát. Németország törvényalkotását a szerződés határozományaival összhangba kell hoznia.

2. A hadügyminisztérium főlöseges tiszti állását április 15-ig meg kell szüntetni.

3. A főlöseges hadianyagot február 28-ig el kell szállítani.

4. A polgári őrséget június 30-ig fel kell oszlatni.

5. A tartalék hadianyagokat április 30-ig le kell szerelni, az épülő félben levő hadihajókat és valamennyi tengeralattjárót július 30-ig meg kell semmisíteni.

6. Az 1919. évben elpusztított Zeppelineket ki kell potolni. Németországnak a légi rendőrség szervezéséről le kell mondania és a szövetségesek üzemi szabályait, melyek a polgári és katonai léghajózás között különbséget tesznek, el kell fogadnia.

A szövetségesek megegyezését a jóvátételi kérdésekben közöni fogják a jóvátételi bizottsággal, mely a német kivitt ellenőrizni fogja.

Németország a szövetségeseknek bonokat ad, melyek megfelelnek az evi torlesztések őket megfelelő részének.

Büntető rendszabályokat is helyeztek klatásba, elsősorban új területek megszállását, a rajnai tartományok megszállásának meghosszabbítását és Németország kizárását a népszövetségtől.

A válogatott szénre kitűzött 2 arany márkás prémiumot fenntartják.

Páris, január 31. A német kormány hivatalos képviselőit fel fogják hívni, hogy február végén Londonban a hatalmak képviselőivel találkozzanak.

Az angol sajtó a török béke revíziójáért

Berlin, január 31. Az angol sajtóban mind több és több tekintélyes orgánus emeli fel szavát a török békeszerződés revíziója mellett. Eleinte az újságok csak tapogatózva, hangulat-keltés céljából emlegették a sèvreszi szerződés módosításának szükségességét, de most már egymásután akadnak tekintélyes lapok, melyek a gyökeres revíziót sürgetik. Párisból táviratozzák, hogy a Daily Express mai számában vezető helyen ad hangot ennek a követelésnek. A vezér-

cikk gondolatmenete az, hogy nemcsak határos az örülettel, hanem egyenesen örültség a Keleten most uralkodó viszonyokat állandósítani és az egyetlen helyes politika, melyet a szövetségeseknek követniük kell, az, ha halomra döntenek mindent, ami a sèvreszi szerződésben elhibázott és végrehajthatatlan.

Kemal basa feltételei

Konstantinápoly, jan. 31. (M. T. I.)

Kemal basa tudomására adta a nagyvezérnek, hogy az a görög kormány az egyetlen valóságos kormány, amely jelenleg Törökországban fennáll és hogy ez a kormány a következő feltételek mellett hajlandó résztvenni a szövetségesek által egybehívott londoni értekezleten:

1. Ha az idegen csapatok nyomban kiürítenek minden Törökországhoz tartozó területet.

2. Ha lemondanak mindenféle hadikárpótlásról.

A görög álláspont

Athén, jan. 31. (Havas) A görög kormány tudatja, hogy kész magát a február 21-iki londoni konferencián képviseltetni. Ezzel kapcsolatban annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy a statusquo a Keleten teljesen fenntartják a sèvreszi szerződés értelmében, melynek kötelezettségeit megtartani Görögországnak leg-határozottabb szándéka.

A lengyel-orosz béke holtpontra

Bécs, jan. 31. (M. T. I.) A Frankfurter Zeitung-nak jelentik Rigából:

A lengyel-orosz béketárgyalások ismét holpontra jutottak. Ennek oka az aranykérdés. Lengyelország 70 millió aranyrubelt követel, míg Joffe legfeljebb 30 millióig hajlandó elmenni.

Az utódállamok konferenciája

Páris, jan. 31. (Havas) Legközelebb Trieszt mellett konferencia lesz, melyre az Ausztriát körülvevő valamennyi államot meg fogják hívni. A konferencia célja az, hogy ezeknek az államoknak egymáshoz való viszonyában és Európa ezen részének szervezésében javulást hozzon létre.

Ferfi belet és Antilop-keziyókai

Óriási raktár

Schön Sándornál

DEBRECZEN,

Plac-u. 14. Csapó-u. sarok

Csonka Magyarország — nem ország,
Egész Magyarország — mennyország!

Zsidó leány esküvője a budapesti bazilikában

Budapest, jan. 31. Rendkívül érdekes házasságot áldott meg szombaton a római katolikus egyház szertartásai szerint Kovács Kálmán dr. apátplébános a lipótvárosi Szent István-bazilikában. A menyasszony Krámer Klára, özv. Krámer Józsefnének, a Jutás és kenderipari r.-t. igazgatója özvegyének leánya, a vőlegény Baranyai József építész volt. A menyasszony 15 éves.

A házasságkötés azért kerül a nyilvánosság elé, mert a maga nemében egyedülálló eset. Első ízben történt ugyanis Budapesten, hogy zsidó vallású leányt pápai engedéllyel esketnek meg a római katolikus egyház szertartás szerint.

Az eset előzményei visszanyulnak még a gyermekkori barátság idejére. Baranyai József építész, aki mint tartalékos tiszt vett részt a háboruban, három és fél évi olasz hadifogság után került haza. Római katolikus vallású lévén, nem tarthatta volna meg esküvőjét a zsidó vallású leánnyal, mert ehhez külön pápai engedély szükséges.

Özv. Krámer Józsefné, aki jótékonyágáról az egész fővárosban közzismert és vezető tagja számos karitatív intézménynek, Schioppa pápai nunciushoz fordult kérésével. Csernoch János hercegprimás meleghangú leiratban értesítette a házasságkötés engedélyezéséről a családot és így a zsidó vallású Krámer Klára és a katolikus Baranyai József megesküdhetett egymással.

Az esküvőn szokatlanul díszes közönség jelent meg. A szertartást maga Kovács Kálmán apátplébános végezte a virággal díszített oltár előtt.

Minden menekült-bélyeg amelyet megveszel egy könnyecppet szárit fel.

Berczelly Harryné valuta-üzletei

Budapest, január 31. Berczelly Harryné született Gajáry Boske a mult év első hónapjaiban ismerősei és barátai közt azt a hírt terjesztette, hogy olcsón tud vásárolni külföldi valutákat. Sokan rábiztak kisebb-nagyobb összegeket, köztük Siklós László dr. is, aki egész konzorciumot hozott össze és mintegy hét millió koronát adott át valuták vásárlására Berczellynének.

Berczellyné ezt az összeget nem adta vissza, mert időközben kiderült Jellinek Morton családja és szökése és azt mondta, hogy ő is Jellinekkel volt összeköttetésben, neki adta át a pénzt és Jellinek szökésével ez a pénz is elveszett.

Siklós László ezt a magyarázatot nem akarta elfogadni, hanem hét millió korona erejéig polgári pert indított Berczellyné ellen a budapesti törvényszéken, ahol ma kezdődtek meg a tanú kihallgatások. Bolescu János orvos elmondta, hogy Berczellynének több ízben adott pénzt, a melyet eleinte visszakapott idegen valutákban, végül 250,000 koronát adott át, ezt azonban már nem kapta vissza.

Bármily helyegzessel ellátott bankjegyeket bevált

Farkas László

bank és tőzsdébizományos, Miklós-utca 1. sz.

Dollár, külföldi pénzek vétel. Jelzálogkölcsönök. Ingatlan vétel és eladás

HIREK.

**Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök
Igazságban,
Hiszek Magyarországot
feltámadásában.**

A város képviselői a presbitérium bizottságaiban. A debreceni református egyház presbitériuma legközelebbi ülésén alakítja meg bizottságait. A presbitérium felhívta a városi tanácsot, hogy az egyes bizottságokba küldje ki képviselőit 1922. évi december 31-ig terjedő megbízatással. A városi tanács mai ülésén a felső leányiskola igazgatótanácsába Csóka Sámuel polgármesterhelyettes-főjegyző, Vargha Elemér dr. th. főjegyző és Csűrös Ferenc dr. kultúr-tanácsnok, a református iskola-iskolákba Csűrös Ferenc dr. és Vásáry István dr. tanácsnokokat, az iskolai vegyes bizottságba pedig Csűrös Ferenc dr. és Tóth Emil dr. tanácsnokokat küldte ki.

Pasics nagybeteg. Bécsből táviratozzák: A Neue Freie Presse jelenti Laibachból: A Jugoszlavia című lap Belgrádból értesülése szerint Pasics miniszterelnököt, amikor szombaton a nemzetgyűlés ülésére készült, hirtelen rosszul lett fogta el. Eszméletlen állapotba ágyba fektették. Most súlyos betegen fekszik.

Eljegyzés. Grósz József Hajduböszörményből eljegyezte Berger Piroskát Sárredutvari. Minden külön értesítés helyett.

A fiatalok bírása. Az igazságügyminiszter Kovács Lajos kir. törvényszéki bírót a debreceni kir. törvényszékhez a fiatalok bírójául három évre kijelölték.

A gazdák balja. A debreceni gazdák február 5-én fényes bált rendeznek. A rendezőség nevében ma Deák István arra kéri a városi tanácsot, hogy a bálra engedje át a város díszbeöltözött hajduit és a városi kertészet pálmáit és díszfáit. A városi tanács, tekintve a gazdatársadalom súlyát és jelentőségét, a kérésnek szívesen eleget tett.

A népkonyha. A népjóléti hivatal hosszas keresés után végre hajlékot talált a népkonyhának, amelynek Péterfia-utca 28. szám alatt volt helyiséget katonai fogház céljaira vették annak idején igénybe. Sikerült a népkonyha számára a Dmke-internatus szuterénjét megszerezni, amelyet az orvosgyermek dákánja készségesen átengedett. A népkonyha azonban még most sem kezdheti meg működését, mert étszereit annak idején a tisztai étkezde rendelkezésére bocsátotta. A megengedés az volt, hogy az étkezde legközelebb október elsejéig visszadjon az étszereket, azonban ez nem történt meg és nem járt eredménnyel a körletparancsnokság útján való többszöri megügetés sem. Mivel azonban a népkonyha megnyitása tovább nem halasztható, a városi Tanács ma átiratban kérte fel a körletparancsnokságot, hogy utasítsa a tisztai étkezdet az étszerek azonnali visszaadására.

Hegedüs Pál altábornagy körletparancsnok nyugalomban

Kratochwil Károly ezredes az új körletparancsnok

Hegedüs Pál altábornagy, a debreceni kerület parancsnoka február 1-én nyugalomba megy. Nyugdíjaztatásával egyidejűleg megvált az altábornagy a debreceni körlet parancsnoki állásától is, amelyet a román megszállás megszüntte óta tölt be.

A távozó körletparancsnok vasárnap felkereste Csóka Sámuel polgármesterhelyettes-főjegyzőt és úgy neki, mint a városi tanácsnak hálás köszönetét fejezte ki a polgári hatóság támogatásáért. Egyben felkérte az altábornagy a polgármesterhelyestest, hogy mivel már csak egész rövid ideig marad Debrecenben és így a bucsuzásra sincs ideje, adja át bucsúdvözlét a városi tanács tagjainak. Csóka Sámuel polgármesterhelyettes-főjegyző a városi tanács mai ülésén jelentette be Hegedüs Pál altábornagy távozását és tolmácsolta a távozó körletparancsnok bucsúdvözlét.

Mint értesülünk, az új debreceni körletparancsnok Kratochwil Károly ezredes lesz, a magyar

honvédség egyik legendás hőse, aki már a világháború alatt egyike volt a legtöbbször emlegetett magyar katonáknak, mint a volt a 4-ik honvéd-gyalogezred parancsnoka, majd a nagy összeomlás után hirtelen összeszedett csapataival sokáig ellenállt a betörő románoknak, megszervezte a székely hadosztályt, amellyel hosszú ideig kitartott a demarkációs vonalon 1919. áprilisában a székely hadosztályal együtt Brassóba szállították, haditörvényszék elé is állították a románok, nemrégiben azonban kénytelenek voltak szabadon bocsátani.

Most a debreceni körlet parancsnokává nevezik ki Kratochwil ezredest, akinek országosan ismert liberális felfogása, előkelő uri gondolkodása, a polgári társadalommal fentartott benső viszonya ebben az előkelő új pozíciójában is nagy szolgálatokat tehetnek a békés viszonyok helyreállítására törekvő magyar társadalomnak.

Egy millió a világitási vállalatnak. Aberle Raymund főmérnök a városi tanács mai ülésén egy millió korona sürgős hitel folyósítását kérte, hogy a salgótarjáni szénbánya köveletését kiűzhesse, mert a bánya körülben nem hajlandó tovább szén szállítani. A városi tanács, nehogy a szénszállításban és ezzel a közvilágításban ismét zavarok álljanak be, kiutalta az egymillió koronát. Egyébként ma délután kezdi meg a felügyelő-bizottság és a világitási-bizottság a világitási vállalat számadásainak átvizsgálását oly célból, hogy megállapítsák, milyen forgó tőkére lenne a világitási vállalatnak szüksége legalább egy félévi üzemi zavartalan folytatásához.

Nem termelők korpáigénybejelentése. A nem termelő kis állattartók korpászsűkésége megállapítása végett felhívjuk az érdekelteket, hogy az illetékes lisztirodában állattalományuk létszámát igazoló járlistaikkal jelenjenek meg. **Közélemezési ügyosztály.**

A Magyar Köztisztviselő Foglalkozási Szövetkezetének közleménye. Ertesítjük tagjainkat, hogy december és januári kedvezményes élelmiszereket folyó évi február 3-án kezdjük osztani és pedig a következő betűrendes sorrendben: február 3-án, csütörtökön R-Z-ig, pénteken K-P-ig, szombaton A-J-ig. A blokkolás és befizetés pénzügyi palota földszint 12. sz. helyiségben, az áru kiadása Vár-utca 1. szám alatti kedvezményes elosztó helyen történik. Testületek kimutatások mellett egyszerre vihetik el. A szalonna kiosztása Bonyi Csapó-utcai üzletében (Knoll ház) történik, a következő sorrendben: Február 1-én, kedden délelőtt: Szalonna pénzügyigazgatóság, pénzügyi számvetés, állampénztár, helyszínelési felügyelőség, földmérési felügyelőség, délután: az összes városi hivatalok. Február 2-án, szerdán délelőtt: I. és II. posta, Posta igazgatóság, délután: igazságügyi hivatalok. Február 3-án, csütörtökön délelőtt: államrendőrség, tanári és tanítói testületek, délután: nyudijasok, Nyukosz tagjai és a többi fent fel nem sorolt testületek.

Téli női és leányka kabátokat, ruhákat, blousokat melyen leszállított árakban árusítja Frank Sándor cég, Piac 42.

Lopják a város fáját. A halápi és nagycseri városi erdőben egyre szaporodnak a fallopások. Bodor Gyula miniszteri tanácsos, az erdő hivatal vezetője, ma egyszerre husz fatolvajt hozott be városba és adott át a rendőrségnek. A fatolvajok már annyira vakmerők, hogy egész nagy fákat, hatalmas törzseket vágnak ki és lopnak el.

A betörő tanítványai. A debreceni törvényszék ma délelőtt Strebelovszky Zoltán és Gondos Dező debreceni pincérek bűnperét tárgyalta, akik még az 1918. év tavaszán betörték Löw Dezsőné tanárnő Hajnal-utca 24. szám alatti lakásába és onnan fehérneműket és a Révai-lexikon 10 kötetét ellopták. A rendőrség hamarosan kézrekerítette őket és így az elveszett tárgyak nagyrésze is kézrekerült. A mai tárgyaláson a két pincér azzal védekezett, hogy a bűntett elkövetésére egy Rác nevű hivatalos betörő csábította őket. A törvényszék Strebelovszkyt egy évi, Gondost pedig hét hónapi börtömmre ítélte. Az elítéltek felelősek.

Courth-Mahler legújabb regényei A szép Miss Lilian ára 69.—, A fejedelmasszony nyakéke, ára 57-50 korona. Kapható Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai r.t. könyvkereskedésében.

Liberti, Dúsz, otoman, taft és műselyem, szallagok minden színben kaphatók Havas barisnyaruházban Bádógos-utca 1.

Brüll S. fogmütermo Piac-utca 72. (Deák Ferenc-utca sarok) szájjápadlás nélküli műfogak, foghuzás, fogtömés, mérsékelt árak.

Frank Sándor cégnél Piac-utca 42. ruhaszövetek, selymek, selymek különféle minőségben, továbbá női kész fehérneműk, valamint menyasszonyi kelengyék legújabb kivitelében.

Dinamó gépeket, kapcsoló táblát, villanyműszereket, mozgósínház berendezéseket eladók, veszek, vagy cserélek. Földvári Debreczeni I. Elektrotechnikai gyár Széchenyi-u. 35. Telefon: 168.

Nagy alkalmi vásár a Werner-divatházban Bika-épület, férfi- és női szövetek, fehérneműk, kötött- és selyemáru nagy választékban.

Rubin Farkas özvegye Kossuth-u. 15. (Kontsek fűszerüzlet mellett) blouse és pongyola különlegességei a legolcsóbbak.

SZÍNHÁZ.

A Csokonai-színház művész-személyzete nagyszabású kabaré és tombolával egybekötött zártkörű táncestélyét február 8-án tartja az Arany-Bika termében, a meghívókat a rendezőség most küldi szét. Lapunk holnapi számában részletes ismertetést közlünk.

A »Debreczeni Vonósnyegyes Társaság« február 3-iki csütörtöki hangverseny Fűredi Sándor hegedűművész szólóestélye. Jegyek Gárdosnál.

A színházi irodák hírei:

Kedden B) bérletben a »Fekete lovass megye«.

A bérlők figyelmébe. A Csokonai-színházban a II. félévi új bérletek kiváltása és a régi bérletek megújítása megkezdődött. Befizetések d. e. 10-ig és d. u. 3-8-ig.

Puskín »Wanda Warentina« című orosz regényét mutatja be az Apolló 6 és 8 órákor.

Crooker »Dianna« című regényét mutatja be az Uránia 6 és 8 órákor.

60—1920/21.

M. A. SZ.

Pályázati hirdetés

A Debreceni Egyetemi Diákszövetkezet (Mensa Academica)-nál az 1920—21. tanév II-ik felében, 1921. évi március hó 1-től kezdődő hatállyal.

3 ingyenes, 3 havi 100 koronát fizető, 6 havi 200 koronát fizető, 6 havi 300 koronát fizető és 6 havi 400 koronát fizető kedvezményes elbédvacsora hely kerül betöltésre, mely kedvezmények elnyerése 1921. évi február hó 23-iki déli 12 óra határidővel ezen pályázatot hirdetik.

A kedvezmény elnyerése iránti bérletlen folyamodványok a Mensa Academica Felügyelő Bizottságához címelve, a fenti pályázati határidőben az Egyetem Questori hivatalában adandók be. Elkésve érkezett, vagy hiányosan fölzáralt kérések figyelembe nem vétetnek.

A pályázók folyamodványukhoz csatolják:

1. Leckekönyvük hiteles másolatát, illetve az Egyetemre először iratkozók értségi bizonyítványuk hiteles másolatát.

2. Szüleik társadalmi állását, vagyoni állapotát és családjuk nagyságát feltüntető, egy éven belül kiállított hatósági bizonyítványt.

3. Törzslapot, amit minden pályázó személyesen és lelkismeretesen pontonként kitölteni köteles. Ilyen Törzslapot hivatalos órák alatt a questori hivatal minden pályázónak ad.

Havi 630 korona teljes díjat fizető, vagy napi 24 korona napi jeggyel étkezni óhajtó hallgatók vagy szigorlók, csak személyes jelentkezésre vannak kötelezve.

Ingyenes és a kedvezményes ellátást nyert hallgatók, a Mensán az étkezési idő alatt naponkénti ellenőrző szolgálat teljesítésére vannak kötelezve.

Debrecen, 1921. évi január hó 27-én

Dr. Láng Sándor,
tud. egyetemi ny. r. tanár,
mint a M. A. fel. biz. elnöke.

Legújabb **Acetylen-lámpák**

rendszerű nagy választékban. CARBID

állandóan minden mennyiségben.

Műszaki és Kereskedelmi

Társaság.

MIKLÓS ÉS HERMANN

Debrecen, Hunyadi-utca 17.

Telefonszám: 445.

WEISZ MIHÁLY és TÁRSA
aranyműves és ékszerész.

Elvállal új munkát és javítást.
Pontos kiszolgálás !!
Hatvan-utca 1. sz. Püspöki palota.

„ELEKTRA“

elektrotechnikai vállalat.
Égtulajdonos: Gold Sándor
Debreczen, Hatvan-u. 2. I. em.
Mindennemű villamos szerelések
és javítások azonnal legelőnyösebben eszközöltnék. Különböző izzólámpák raktáron.

Aranyat, ezüstöt, brilliánsat a legmagasabb árban vesznek
POLLÁK
ékszerész Piac-utca 79.

Tuskófa

minden mennyiségben kapható, valamint
bükkfa boksa szén
waggon tételekben
Polyánszky Oroszt tűzifa- és szénkereskedőnél Szoboszlai-ut 1/B.
TELEFON 181.

!! Kereskedőknek fontos !!
Mielőtt harisnyaszükségletét fedezi, okvetlen látogassa meg az ország legnagyobb
HARISNYA gyári
GUTTMANN és FEKETE
égnél Budapest, VI. Deák-tér, Ankerpalota.
Eladás csak viszonteladókknak.
Árajánlattal készséggel szolgálunk.

Bünt követ el önmaga ellen!

Ellensége saját vagyonának minden eladó és vevő, ha ingatlan-ügynökségi irodámat elkerüli. Ön földbirtokot, házat, telket, gyárat, malmot, szállodát, villát, szőlőt vagy bárminő üzletet el akar adni; vagy venni akar! Százszázszor menthet meg gyors közvetítéssel. Megbízását levelben válaszbeliessel kerem. Figyelmeztetem az ország területén működő hivatalos privát birtok ingatlanközvetítőket, saját érdekükben közöljék az eladó ingatlanokat velem. Gazdag menekültek, Amerikából visszavándoroltak, magasrangú katonatisztek és magnások részére birtokokat keresek urilakkal minden terjedelemben vételre, bérletre. Budapest környékén többszáz kisbirtokot, családi házat, villát, Budapestben jókarban levő bérházakat, palotákat lehetőleg berendezett lakással vagy anélkül vételre, bérletre keresek azonnali vevőimnek. Komoly, közvetlen eladóktól és azonnali készpénzzel rendelkező vevőktől fogadok el megbízást. Ház és birtok cseréleteket, parcellázható, beépíthető városi teleptömböket keresek megvételre.

Abádi iroda
Budapest, Teréz-körut 21. szám.
TELEFON 7-36.

Vámörlető közönség figyelmébe!

Felhívjuk Debreczen és vidéke örlető közönségének figyelmét, hogy a Hungária Hengermalom R.-T. DEBRECZEN (Homokkert) vámörlető malma január 31-én hétfőn a teljes egész napi üzemet felveszi.

A malom legutóbb teljesen át lett szerelve és kibővíve, úgy, hogy a t. közönség legmesszebbmenő igényeit is, úgy gyor: saság, mint a gyártmány minősége tekintetében kielégítheti. Elvállalja bármily mennyiségű buza és rozs őrlését, árpa és köles bantolását, tengeri és árpa darálását. Finom tésztaiszlat sima és fogós minőségben, valamint buzadarát is gyárt. A beszállított terményt azonnal felőrli, az örletményt mindenki a saját terményéből kapja, illetőleg a fei kívánságára a terményt azonnal kész örletményre becsereéli.

Bélyegzőgyár és vésőintézet
PAULO I.
Telefon: 13-65.

A legfinomabb német

anylin festők küldemény végre megérkezett. Bármilyen színre festek tartósan, gyönyörűen és a legnagyobb kímélettel
férfi és női ruhákat
8 nap alatt.

Állandó szőrmefestészet
felelősséggel!!! Gyaszruhák 24 órában belül festetnek.

„K Ö Z P O N T I“
vegyl: zító és felmefest: intézet
Varga-u. 1. (Iparbank palota)

Fűszer- és gyarmatáruban

viszonteladókknak legelőnyösebb :: bevásárlási forrás ::
Friedmann és Asztalos
Fűszer- és gyarmatárú :: nagykereskedőknél ::
Széchenyi-utca 6. szám.
Telefon 9-55.

Szabadalmazott

Bélyegzők

megrendelhetők kizárólag
Bethlen-u 27. sz.

SZILVA LEKVÁR MARÓNI BORSÓ

rizs és mindennemű fűszer-árúk legelőnyösebben beszerezhetők

Adorján Jenő és Tsa

fűszer- és gyarmatárú nagykereskedő égnél
Piacz-utca 83. az udvarban.

Gyermek ruhák

egészen 14 éves korig nagy választékban készen és mérték utáni megrendelésre, babilengyék, gyermekruházatli cikkek, szalagok stb. mérsékelt :: árban kaphatók ::

a Gyermek divatházban
Debreczen, Simonffy-utca 2.

APRO HIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 15 korona, minden további szó 1-50 kor. Vasár- és ünnepnapokon 10 szó K 20-; minden további szó K 2-
Vastag betűkből szedett szavak kétszeresen számítanak.

VÉTEL

Aranyat, ezüstöt, brilliánsokat
napi árban vesznek
Schiffmann
ékszerész, Piac-u. 67.

Ólmos,
ólmocsöveket, ólmedényeket és más ólomból készült ócska tárgyakat magas áron veszünk. —
Cím a kiadóhivatalban.

Elsőrendű tűziját
nagyobb mennyiségben veszünk. Árajánlatot kérjük lapunk kiadóhivatalába beadni.

ELADÁS.

Óra
javítások legelőnyösebben jóállással. Törött aranyat legmagasabb napi áron vesznek, Klein Elías órás, Csapó-utca 19.

Élesítő
naponta friss bármely mennyiségben. Vidéki kereskedőknek rendszeres szállításnál kedvezményes árban állandóan kapható Rosenthal Sándor nál, Csapó-utca 19.

Női,
férfi és gyermek harisnyák minden színben kaphatók a Nemzeti Nagy Bazárban. Csapó-utca és Degenfeld-tér sarok.

Bőrgarnitúra,
heneser, matrácok kaphatók, bőrbutorok, festek, javítók. Szántó. Telefon 11-19.

Friss tojás
100 db vételnél 3 kor. 75 fillér árban kapható, Miklós-utca 13.

Kátránypapír valódi

Bőrlemez Múpala Kátrány
mész, cement, gipsz, nádfonat, budaföld és folyam homok legelőnyösebben kapható
Bethlen-utca 23.

Hencserek,
plüs diványok, Schöberl-ágyak készen kaphatók Debreczenszky kárpitosnál, Hallkőz 8. Diványokból módean hencsereket jutányosan készítek.

Véreb
kölyök kutya eladó.
Csapó-utca 42. Bőrület.

Eladó
teljesen új női hosszuszárú, sárga cipő, Piac-utca 59. I. em. Nagyné.

Hálószobák,
ebédlők, diványok, olesó festett butorok eladók
Simonffy-utca 6.

Mindenféle
új és használt butorok legelőnyösebben beszerezhetők Piac-utca 37. (Kis-templombazár.)

Gyönyörű gyermek ruházati cikkek
dr. Hegedűsné
gyermekdivatházban
SIMONFFY-UTCA 2.

Naponta
friss élesítő legelőnyösebben árban Kupfer Ignácz fűszernagykereskedésében Bádógos-utca.

Villanyfűző
eladó. Cím a kiadóban.

Alig használt
40. sz. barna férfi cipő eladó. Tekei-utca 8. ajtó 3. sz.

Hangverseny
gramofon teljesen új állapotban 41 legújabb kitűnően összeválogatott 2 oldalas lemezzel alkalmi áron eladó. Aczél könyvkereskedésben.

Tiszta egész ives makulatura
(ujszágpapír) kapható 5 és 10 kilós csomagokban a kiadóhivatalban. Piac u. 49.

Hencserek,
plüs diványok, Schöberl-ágyak készen kaphatók Debreczenszky kárpitosnál, Hallkőz 8. Diványokból módean hencsereket jutányosan készítek.

KERESLET.

Aranyat,
mindenféle ezüstöt, brilliantot, gyöngyöt vesz Steiner Mihály, Hatvan-utca 2. szám, I. emelet.

Vonalozó intézetünkbe egy leányt felveszünk
Piac-utca 49.
II. udvar.

Könyvkötő tanuló
és egy tanuló leány a Hegedűs és Sándor r.-t. könyvkötészetébe fizetés-sel felvétetik. Piac-u. 49.

Lapkihordó asszony felvétetik a kiadóhivatalban
Piac-utca 49.

VEGYES

Fürdő-megnyitás
Telegdi-fürdő (Nagyállomással szemben) szerdán (február 2.) ismét üzemben lesz.

Csodás
négy részes parókák mindenféle hajmunkák legelőnyösebben Boczánnál, Hatvan utca 2. Kibullott hajat vesznek.

Három szobás
budapesti Ferencz-köruti II. em lakásomat ötszobás debreceni lakással elcserelelném. Ertekezhetni Megyeházán 28. ajtó.

Balázs Andor fuvarozási vállalata
Piac-utca 64. sz.
Telefon 148.
Személy- és árufuvarozás helyben és vidékre.

Butorozott
szoba külön bejárattal kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

Valódi szegedi
rózspapírikát cserélnék tiszta házi zsírral. Egy kiló zsírral egy kiló papírikát adok. Cím a kiadóban.

Jó
házi koszt kapható. Cím a kiadóban.

Magánjáró átalakítások.

Autogén-heggesztés. Autó-motor és mindennemű gazdasági gépjavitások. Kisebb malom - szerelések.

VÉRTESSY TESTVÉREK

HATVAN-UTCA 53. SZÁM.
Telefon interurbán 9-34.

Felölös szerkesztő:
Dr. HEGEDÜS LORÁNT.
Kiadó:
HEGEDÜS ES SÁNDOR
irodalmi és nyomdai részv. társ.